

תת"ע 61723/02/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בנצרת

תת"ע 61723-02-16 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

15 נובמבר 2016

בפני כב' השופטת טל ויסמן בן שחר

מדינת ישראל

נגד

פלוני (קטין)

גזר דין (ללא הרשעה)

נוסח לפרסום

הנער, הודה בכתב אישום המייחס לו **נהיגה ללא רישיון** לפי סעיף 10(א) וסעיף 38(1) לתקנות התעבורה, ועבירה של **נהיגה ללא פוליסת ביטוח**, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי.

על פי הדוח, ביום 31.1.16 בשעה 13:00, נהג הנאשם ברכב משא, בחורשת כפר החורש, ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח תוקף.

ב"כ הצדדים עתרו לעונש:

ב"כ המאשימה טענה בדבר חומרת מעשי הקטין ועתרה להרשעתו, נוכח העבירות אותן עבר והסיכון הרב הגלום בהן. התובעת טענה כי "אי הרשעה" בעבירות תעבורה מונעת מן המשטרה למסור מידע לרשויות משרד הרישוי, זאת עקב התקופה הקצרה בה האישום מתיישן ואף נתון זה מחייב את הרשעת הקטין בדין.

בנוסף עתרה להטלת פסילה בפועל, פסילה על תנאי וחתימה על התחייבות.

מנגד עתר ב"כ הנאשם לאימוץ המלצת שירות המבחן בדבר אי הרשעתו של הקטין וביקש להסתפק בהחמתו על התחייבות בלבד. הסנגור הוסיף, כי הקטין קיבל רישיון נהיגה בחודש יוני 2106 ועל כן יש להימנע מפסילתו מלנהוג בפועל.

לטענתו, מטרת חוק הנוער היא שיקום הקטין, ובנסיבות האמורות לפיהן הקטין עבר הליך טיפולי בשירות המבחן, הביע חרטה, לקח אחריות וביצע את כל הנדרש ממנו, יש להימנע מהרשעתו.

הקטין, הביע צער בדבר מעשיו והוסיף כי הוא מבקש להמשיך ללימודי הנדסת בניין.

דין והכרעה

נהיגה ללא רישיון נהיגה הינה עבירה חמורה, במהלך ביצועה מסכן הקטין הנוהג את עצמו ואת משתמשי הדרך באותה עת. הנער שבפניי נהג ברכב משא, ולמרות שנהג בחורשה ולא בכביש ראשי, נראה כי אין דרך להפריז בחומרת המעשה ובסיכון שנבע ממנו, לעצמו ולסובבים אותו.

אין מחלוקת, כי עבירות אלה הפכו שכיחות ביותר בקרב בני הנוער, ובשל כך ולאור חומרתן, על בית המשפט החובה להוציא מסר חד וברור בגנותן, הן בעבור הקטין שבפניי והן בעבור הקטנים כולם, "ציבור העבריינים הפוטנציאלי".

עשרות רבות של אירועים ותיקים הובאו בפניי, בשבתי כבית משפט לנוער, במסגרתם הודו קטנים בנהיגה ללא רישיון נהיגה, והתביעה עתרה לאימוץ המלצות שירות המבחן בעניינם, שכללו "אי הרשעה" ונקיטת דרכי טיפול, זאת במקרים בהם דובר בעבירה ראשונה, עת השלים הקטין הליך טיפולי מוצלח בשירות המבחן.

עם זאת, לאחרונה, שינתה המאשימה גישתה ובימים אלה מציגה עמדה **אחידה** וגורפת ביחס לכלל תיקי התעבורה המתנהלים בבית המשפט לנוער במחוז הצפון, הכוללת את **הרשעת הקטנים בדין**, וזאת מבלי להתייחס לנסיבות ביצוע העבירות השונות, גילאי העבריינים, אופי העבירה ומבלי לייחס כל משקל להמלצות שירות המבחן.

סוגיה זו, היא העומדת במרכז הכרעתי, ולצורך ליבון הדברים והסקת מסקנות, סברתי כי יש מקום לחזור ולהידרש לעקרונות היסוד העומדים בבסיס עבודתו של בית המשפט לנוער, להלכה הפסוקה המחייבת אותו, ובאמצעות כל אלה לחתור ולהגיע לתוצאה הראויה.

לאור העובדה כי סוגיה עקרונית זו חוזרת בתיקים רבים, החלק הכללי בגזר דין זה, העוסק בעקרי חוק הנוער והרציונאל העומד בבסיסו, זהה בכלל החלטותיי (סעיף 19-1 שלהלן):

1. סעיף 1א לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול) התשל"א - 1971 (להלן: "חוק הנוער") קובע את עקרון העל המנחה את בתי המשפט הדנים בעניינם של מי שהיו קטינים בעת ביצוע העבירה, לפיו:

"מימוש זכויות של קטין, הפעלת סמכויות ונקיטת הליכים כלפיו יעשו תוך שמירה על כבודו של הקטין, ומתן משקל ראוי לשיקולים של שיקומו, הטיפול בו, שילובו בחברה, ותקנת השבים, וכן בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו" (ה.ש. - ט.ו.).

2. בדברי ההסבר להצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשכ"ט-1969, הוגדר ייעודו של ההליך המשפטי הננקט בעניינו של קטין, ומשם נלמד כי: "עיקר מגמתה (של הצעת החוק - ט.ו.) היא ליצור שיטות שפיטה וטיפול הנענות לצרכי הנאשם הצעיר ומכוונות להחזירו לדרך האזרחות הטובה" (ר' הצעות חוק 825, ו' בניסן תשכ"ט, 25.3.1969 (להלן: "הצעת החוק") בעמ' 160).

3. לפיכך ובהתאם לייעוד האמור קובע סעיף 21 לחוק הנוער כי: "בהכרעת הדין יחליט בית משפט לנוער על זיכוי הקטין או יקבע שהקטין ביצע את העבירה".

בדברי ההסבר לסעיף זה נכתב כי: "סעיף 164 לחוק סדר הדין הפלילי התשכ"ה 1965, מחייב את בית המשפט בתום בירור האשמה, להחליט על זיכוי הנאשם או, אם מצא אותו אשם, על הרשעתו. מוצע לא לחייב את בית המשפט לנוער להרשיע את הקטין אם לא ראה לזכותו, אלא לאפשר לו, במקרים מתאימים, להסתפק בקביעה כי הקטין ביצע את העבירה. הנטייה המתקדמת בטיפול בעברין הצעיר היא להימנע, ככל האפשר, מלהטביע עליו חותם של עברין, במיוחד כאשר האמצעים שנקטו לגביו הם בעלי אופי סוציאלי ולא עונשי" (ה.ש. - ט.ו.).

4. סעיף 22 לחוק הנוער מחייב את בית המשפט לנוער לקבל תסקיר קצין מבחן בכל מקרה שקבע כי הקטין ביצע עבירה ובטרם יגזר דינו.

5. בהתאם להוראת סעיף 22 הנ"ל, וכתוצאה מהלכות החוזרות ויוצאות מבית המשפט העליון, לתסקירי שירות המבחן, ולהמלצות המובאות במסגרתם, משקל רב, במלאכת גזירת הדין. שירות המבחן הינו ידו הארוכה של בית המשפט, שלוחה הנותנת את הדעת לנסיבותיו האישיות של הקטין, בוחנת את הסיכון הנשקף ממנו, ואת צרכיו הטיפוליים, בונה בעבורו תכנית טיפולית ההולמת את צרכיו ומלווה אותו בהליך שיקומי המותאם לו.

תסקיר שירות המבחן מציג מידע אודות הליך עיבוד העבירה אותו עבר הקטין, בוחן ומאזן בין גורמי הסיכון והסיכון ומביע דעתו בדבר אפשרות שילובו של העברין חזרה בחברה כאזרח שומר חוק. בהתאם לממצאיו, ימליץ קצין המבחן אם להכתיב קטין עובר חוק בכתם ההרשעה או להסתפק ב"אי הרשעה" בעניינו.

6. אודות חשיבות המלצות שירות המבחן נקבע בע"פ 49/09 כי: "כאשר מדובר בעבריינים קטינים, מדיניות הענישה מחייבת מלכתחילה את בית המשפט להקנות משקל מכריע ודומיננטי לשיקול השיקום.

לכן בהליך שבו שיקולי השיקום והטיפול אם באופן אינהרנטי לב לבו של העניין, יש לתת משקל יתר להמלצות אנשי המקצוע מהדיסציפלינה הטיפולית...בעניינם של קטינים, אל לו לבית המשפט לסטות מהמלצות שירות המבחן כאשר יש בנמצא אופק שיקומי, אלא מטעמים כבדי משקל.. (ר' ע"פ 49/09 מ"י נ' פלוני (פורסם בנבו) 8.3.2009).

7. פעם אחר פעם נקבע בפסיקת בתי המשפט השונים כי: "בכל הנוגע לענישת קטינים, מושם דגש רב על השיקולים האינדיבידואלים וביהמ"ש מחויב לשקול את נסיבותיו האישיות של הקטין לרבות גילו, סיכויי שיקומו והאינטרס הקיים במתן הזדמנות של תיקון לקטין, על מנת שיוכל להעלות את חייו על מסלול נורמטיבי ולקדמם" (רע"פ 6381/11 פלוני נ' מ"י [פורסם בנבו] 23.10.11). (ה.ש.ט.ו.)

8. **סעיף 24 לחוק הנוער** קובע את האפשרויות העומדות בפני בית המשפט לנוער שקבע כי קטין ביצע עבירה ותסקיר שרות מבחן הוגש בעניינו, ומציג את האפשרויות העומדות בפני בית המשפט הכוללות הרשעה, אי הרשעה או מתן פטור ללא צו.

9. ביחס לסעיף 24 לחוק הנוער קבע כב' השופט ג'ובראן כי: "כאשר מדובר בנאשמים קטינים, סעיף 24 לחוק הנוער קובע כי עומדות מספר אפשרויות בפני בית משפט שקבע שקטין ביצע עבירה, כאשר הרשעה היא רק אחת מהן. בהתאם, בכל הנוגע לנאשמים קטינים, נקיטה בדרך של אי הרשעה יותר מקובלת, שכן בית המשפט מעניק משקל מיוחד לנסיבות הפרטניות של הנאשם ולאפשרויות השיקום העומדות בפניו...למותר לציין, שאין משמעות הדבר כי קטינות יוצר חסינות ולעיתים שיקולים של הרתעה, מניעה וגמול עולים במשקלם על השיקול השיקומי" (ר' ע"פ 8690/15 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] 6.6.16) (ה.ש. - ט.ו.).

10. עוד מוצאת אני לנכון להביא במסגרת סקירה זו, את דברי ההסבר לסעיף 26 להצעת החוק, שם נקבע כי: "מגמתו של בית משפט לנוער היא בדרך כלל לשקם באמצעות דרכי טיפול מתאימות את הקטין שהובא בפניו, יותר מאשר להענישו. משום כך פתוחות בפניו דרכי טיפול בנוסף לדרכי ענישה" (ר' להלן, עמ' 168).

11. עקרון על זה, שריר וקיים בעבירות קלות ובעבירות החמורות, במקרים יוצאי דופן ובעבירות שהפכו "מכת מדינה", בכל קשת העבירות הפליליות לרבות עבירות אלימות, עבירות מין, סמים ועוד. כך לדוגמה בע"פ 821/16 קבעה כב' ש' ברק ארז: "בעיקרו של דבר, השיקול המכריע את הכף במקרה זה הוא ההצלחה המשמעותית והמובהקת של מסלול השיקום שעליו עלה המערער אכן, חומרת העבירה שבה היה מעורב המערער מכבידה על ההחלטה. ברי כי ככל שמדובר בעבירה חמורה יותר, כך גובר האינטרס הציבורי בהרשעה אולם לא ניתן לשלול מראש העדפה של שיקול השיקום גם כאשר בוצעה עבירה שאינה קלה. כידוע, לשיקולי השיקום ניתן משקל מוגבר בעניינם של קטינים, אף בעבירות קשות בשל האינטרס הציבורי להחזירם למוטב". (ר' דבריה של כב' השופט ד' ברק-ארז ע"פ 821/16 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 29.6.16) (ה.ש. - ט.ו.).

12. **סיכום ביניים:** הוראות חוק הנוער שפורטו להלן (והוראות נוספות הבאות בגדרו) מציגות הסדר ייחודי שקבע המחוקק, החל אך ורק בעניינם של קטינים, המונע הרשעתם באופן אוטומטי ומחייב את שקילת נסיבותיהם האישיות באמצעות שרות המבחן.

הסדר זה מביא לידי ביטוי את מגמתו של המחוקק לפעול לטיפול ושיקום של קטינים עוברי חוק, על מנת לשלבם בחזרה בחברה, כאזרחים נורמטיביים, שומרי חוק ובתי המשפט השונים מיישמים את האמור ופוסקים לאורו וברוחו.

13. **עבירות תעבורה - סעיף 45 לחוק הנוער קובע:**

45ב. (א) "על אף הוראות חוק זה, קטין שעבר עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, הכרוכה בנהיגת רכב מנועי או עבירה על פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, הכרוכה בשימוש ברכב מנועי, יועמד לדין לפני שופט תעבורה, אם הוא היה כשיר מבחינת גילו, לקבל רישיון נהיגה לרכב המנועי שבו נעברה העבירה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על קטין שעבר עבירת תעבורה שבה הוא נהג בהיותו שיכור כאמור בסעיף 64 לפקודת התעבורה, או שעבר עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, למעט עבירה של נהיגת רכב שנעברה בידי מי שהיה בעל רישיון נהיגה שלא חודש".

14. מן האמור עולה כי קטין שעבר עבירת תעבורה, יועמד לדין בבית המשפט לתעבורה, אלא אם נהג ללא רישיון נהיגה (עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה) ו/או נהג בהיותו שיכור (עבירה לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה).

15. בבש"פ 7027/01 התייחס כב' השופט מצא להחרגתן של העבירות האמורות וקבע כי: "**הצידוק הרעיוני להבחנה בין כלל עבירות התעבורה של קטינים לבין עבירות של נהיגה בשכרות ונהיגה ללא רישיון נהיגה אינו נעוץ בדרגת חומרתן השונה של העבירות. טעמה של ההבחנה הוא בכך שבעבירות התעבורה, רובן ככולן, נודע משקל מרכזי לממד התעבורתי, ולהכרעה בהן נדרשת מומחיותם המיוחדת של שופטי התעבורה. לא כן שתי העבירות שהותרו בסמכות בתי המשפט לנוער. אלו נושאות אופי פלילי מובהק: הממד התעבורתי שלהן הוא לרוב משני והדין בעבירות אלו מחייב התייחסות מיוחדת להיותו של הנאשם קטין...אפשר, כמובן, כי גם במשפטו של קטין שעניינו בעבירת תעבורה תתעוררנה שאלות שבשל היותו של הנאשם קטין, תחייבנה התייחסות מיוחדת. ולכן חשוב להזכיר כי סעיף 45ב(ג) לחוק הנוער מחיל הוראות שונות של החוק על משפטו של קטין המתברר לפני שופט תעבורה ומקנה לשופט התעבורה את מלוא הסמכויות הנתונות לשופט נוער לעניין ענישתו של נאשם קטין ודרכי הטיפול בו. נמצא כי ההתייחסות המיוחדת הנדרשת במקרהו של נאשם קטין, יכולה לבוא לידי ביטוי גם כאשר ההליך מתברר בבית המשפט לתעבורה. זאת ועוד, בהתקיים טעמים מיוחדים ואם ראה צורך בכך לטובת הקטין, רשאי שופט התעבורה, בהתאם לסעיף 45ב(ד) לחוק הנוער, להעביר את הדין במשפטו של הקטין לבית המשפט לנוער. במתן סמכות זו לשופט התעבורה יש משום מענה**

לצורך להיזקק למומחיותו המיוחדת של שופט נוער, באותם מקרים שבהם היא נדרשת" (ר' בש"פ 7027/01 פלונית נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 12.11.01).

16. עת בחר המחוקק להחריג את העבירות האמורות ולהקנות לבית המשפט לנוער סמכות לדון בהן, חרף קיומה של ערכאה ייחודית לעבירות תעבורה, הרי שהביע דעתו כי באותם מקרים בהם עוברים קטינים עבירות אלה, הרציונאל העומד בבסיס חוק הנוער שריר וקיים, וההסדרים המיוחדים שנוצרו לטיפול במעורבים בפלילים, על פי התחשבות במאפיינים הייחודיים לקטינים, ייושמו גם בעבירות התעבורה. בתי המשפט לנוער הדנים באותם מקרים, פועלים לטיפול ושיקום של עברייני תנועה קטינים, ורק בסיום הליך טיפולי, יכריעו בעניינם ויגזרו את דינם.

17. ויודגש: שרות המבחן לנוער מציע לאותם קטינים תכנית טיפולית מוקפדת, ומקיים במסגרתו קבוצות טיפוליות ייעודיות לקטינים, עברייני תנועה, קורסים המועברים ע"י עמותת "אור ירוק"/קבוצת "נהיגה במבחן" ועבודה פרטנית, המוצעת במקרים המתאימים, לעיבוד תכני העבירות.

18. הנה כי כן, ברור ונהיר הוא כי הצגת עמדה גורפת להרשעה בכלל תיקי התעבורה, עומדת בניגוד להוראות חוק הנוער ולפסיקה שניתנה לאורו.

19. עוד אדגיש כי מדובר בשינוי עמדה, שינוי המוצג ע"י התביעה המשטרית רק בחלק מן המחוזות, זאת מבלי שניתן כל הסבר או נימוק לקיומו. כידוע, התביעה סוברנית להחליט על שינוי בעמדותיה אולם ראוי היה כי תציג ביסוס לדברים, נימוק והסבר אותו ניתן יהיה לבחון ולהעניק לו משקל מתאים.

20. ב"כ המאשימה חוזרת ומפנה בטיעוניה לענ"פ 7193-02-16 במסגרתו החליט בית המשפט המחוזי בנצרת, בשבתו בדן יחיד, להרשיע את המשיב בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה ברכב ללא רשות ועבירת אי הודעה על תאונה. בהתאם לפסיקה זו, מציגה התובעת עמדתה הגורפת להרשעת קטינים בדין, בעבירות תעבורה.

ב"כ הנאשם שהופיע בפניי טען כי החלטה זו עניינה במקרה חמור יותר בו יוחסה לנאשם, בין היתר, תאונת פגע וברח, ועל כן אין להסיק מן האמור במקרה שבפנינו.

אכן נסיבות המקרה המתואר, שונות מן הנסיבות שבפנינו וחמורות ממנו, אולם לאור העובדה כי באותו המקרה התייחס בית המשפט הנכבד לתופעה של נהיגה ללא רישיון, באופן כללי, לא אוכל לקבוע כי אינו רלוונטי למקרה שבפנינו.

21. לגופו של ערעור, עיון בפסק הדין מלמד כי האמור בו תואם את ההלכה הנוהגת בבית המשפט לתעבורה אך מתעלם מהוראות חוק הנוער ומעקרונותיו, מפסיקת בית המשפט העליון בעניינם של

קטינים, ומן הנוהג בבית המשפט לנוער הדין בעניינם של קטינים, עברייני תנועה.

22.

התובעת טענה להרשעת הקטין זאת בשל חומרת העבירה ולשם הרתעתו והרתעת הרבים,

והוסיפה כי אין ברישום תעבורתי כדי לגרום לו פגיעה כלשהי. עוד הוסיפה בטיעוניה בתיק זה כי "אי הרשעה" בעבירות תעבורה מונעת מן המשטרה למסור מידע לרשויות משרד הרישוי, זאת עקב התקופה הקצרה בה האישום מתיישן.

23.

כאמור הרשעה אך בשל חומרת העבירה, לצורך השגת הרתעה, תוך התעלמות מוחלטת מהליך השיקום שעבר הקטין עובר חוק, עומדת בניגוד לעקרונות היסוד עליהם מושתתת עבודתו של בית המשפט ובסתירה לחוק הנוער ולפסיקת בית המשפט העליון.

אך לפני ימים ספורים, חזר בית המשפט העליון וקבע כי בעניינם של קטינים: " השיקול ההרתעתי אינו עומד יחידי על כפות המאזניים, ושומה על בית המשפט לערוך איזון בין האינטרסים החברתיים השונים, בהתאם למאפיינים הקונקרטיים של כל מקרה ולנסיבותיהם האינדיבידואליות של הנאשמים. נכון הדבר על אחת כמה וכמה כשעסקינן בקטינים, שאז ניתנת הבכורה לשיקולים של שיקום, טיפול ושילוב בחברה" (ר' ע"פ 2206/16 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 3.11.16).

24.

ביחס לסוגיית הרישום - הרציונאל העומד בבסיס "אי הרשעה", להבדיל מהרשעה בדין, הינו מתן הזדמנות אמיתית לקטין, בדמות תקופת מחיקה קצרה יותר, זאת אם השלים הליך ממשי של טיפול והסיכוי כי יחזור על מעשיו אלה, נמוך.

דברים אלה יפים ונכונים להרשעה תעבורתית כמו גם להרשעה פלילית ולא ברור מדוע דווקא בתיקי תעבורה, מוחה התביעה, באופן קטגורי וגורף, כנגד מחיקת הרישום בפרק זמן קצר יותר. אם קיים קושי או כשל בדיווח המשטרה ובהעברת המידע למשרד הרישוי, טוב תעשה התביעה אם תפעל לתיקונו ולא תקבלו כגזירה משמים. דיווח ורישום הינן פעולות טכניות, פרוצדורליות, ולא יעלה על הדעת כי קושי בהסדרתן יוביל לשינוי דרמטי וחריגה מהותית מן הדין הנוהג כלפי קטינים.

25.

כאמור, **במקרים מתאימים**, מבקשת התביעה לאמץ את המלצות שרות המבחן ל"אי הרשעה" גם ביחס לקטינים העוברים עבירות מין, עבירות סמים, עבירות אלימות, ועוד.. אין ספק כי גם במקרים האמורים נודעת חשיבות מרובה לרישום המתריע והמרתיע אולם בהתקיים נסיבות מתאימות, נסוג אינטרס זה מפני אינטרס השיקום ומתן הזדמנות נוספת לנער.

26.

יתרה מכך - המאשימה טוענת כי אין בהרשעה תעבורתית, להבדיל מהרשעה פלילית, כדי לפגוע בקטין, זאת מול רשויות המדינה/הצבא וכיוב' ועל כן אשאל אני, ממה נפשך?

לו סברה המאשימה כי הרשעתו של הנער תוביל לפגיעה המתוארת, והפגיעה היא לצורך - ניתן היה להבין

עמדתה, אולם כאמור, לא אלה הם פני הדברים.

27. מניסיוני והיכרותי עם קטינים רבים, עברייני תנועה, שהגיעו לפתחו של בית המשפט לנוער, בעבור חלק גדול מהם, ובעיקר בעבור אלה המנהלים אורח חיים נורמטיבי, אשר זוהי להם הסתבכותם הראשונה והיחידה עם החוק, כתם ההרשעה מאיים ומרתיע, גם אם לא ימנע מהם בעתיד לקבל תעודת יושר/להתקבל למקומות עבודה מסוימים, והם מבקשים להתגייס להליך טיפולי ולעשות כל שיידרש מהם, על מנת שלא ידבק בהם. בזכות זאת, מגיעים הקטינים לשרות המבחן, משתלבים בטיפול בהתאם לצרכיהם, והאינטרס הציבורי יוצא נשכר, פעמיים: ראשית - זוכה הנער שעבר את ההכשרה האמורה, ולצידו - זוכה החברה בכללותה, זוכה בנהג, או נהג לעתיד, שיכיר על בורין את הסכנות הטמונות בנהיגה ואת הדרכים להיזהר ולשמור על כללי הבטיחות.

סיכום ביניים:

27. קבלת עמדתה של המאשימה, להרשעה גורפת בתיקי תעבורה, תרוקן מתוכן את עבודתו של בית המשפט לנוער ותוביל למצב בו קטינים יבחרו שלא לקחת חלק בהליך טיפולי ארוך ומייגע. אציין כי קטין עובר חוק, המוזמן לבית משפט לתעבורה, לא יופנה לשרות המבחן, לא יעבור הליך טיפולי שיקומי כלשהו, ואם ייקח אחריות למעשיו, עניינו יסתיים בישיבה אחת, בבית המשפט. לעומת זאת, במסגרת בית המשפט לנוער יתקיימו מספר ישיבות בעניינו, זאת לצד ישיבות רבות נוספות, במסגרת שרות המבחן לנוער, ישולב בקבוצה מתאימה, יידרש לבצע עבודות התנדבות, ויקדיש פרק זמן נכבד מזמנו, להליך תובעני של טיפול ושיקום.

לפיכך הצגת עמדה עונשית גורפת, במנותק מהליך שיקום, מייתרת קיומו של הליך טיפולי, וקבלתה תוביל לביטולו והקרבתו על מזבח ההרשעה בדין.

מן הכלל אל הפרט:

28. הצעיר שבפניי, בן 18 ושלושה חודשים, ביצע את המיוחס לו עת היה כבן 17 וחצי.

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הצעיר, בן למשפחה המונה זוג הורים וארבעה ילדים, מנהל אורח חיים נורמטיבי ומהווה עורף משפחתי תומך לילדיה. הוריו של הצעיר, משקיעים מאמצים לנתב את ילדיהם לאפיקים חינוכיים, מגלים אחריות ומצליחים להפעיל סמכות הורית, מציבת גבולות.

הצעיר סיים 12 שנות לימוד, עמד במרבית בחינות הבגרות ועתיד להשלימן בעתיד הקרוב, במסגרת מכינה בה השתלב. בזמנו הפנוי עוזר לאביו בעסק המשפחתי, מביע אחריות ורצינות

והינו בעל מוסר עבודה גבוה.

ביחס לעבירה הודה הנער במיוחס לו, הביע חרטה ולקח אחריות מלאה. הנער שיתף פעולה באורח מלא עם שירות המבחן בשיחות פרטניות. קבוצת נהיגה במבחן לא נפתחה במועדים האמורים, ולכן לא לקח בה חלק. יחד עם זאת, להתרשמות קצינת המבחן ההליך הטיפולי הפרטני, וההליך המשפטי שעבר, היוו בעבורו גורם מרתיע ומציב גבולות להתנהגותו בעתיד.

ב"כ הצדדים חלוקים בדעותיהם בדבר סוגיית ההרשעה של הקטין ודרכי הטיפול המוצעות.

קצינת המבחן המליצה שלא להרשיע את הנער, ולנקוט בדרכי טיפול בעניינו הכוללות שלילת רישיון בפועל ועל תנאי, חיוב בתשלום תרומה לעמותת "אור ירוק" והחתמה על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בעתיד.

מסכימה אני עם התובעת כי קיים צורך בהוצאת מסר מגנה ומרתיע, למען ידע כל קטין המעז לנהוג ללא רישיון, כי מעשה כאמור, תוצאות מכבידות בצידו.

עם זאת סבורני כי מטרה זו יכול ותושג באמצעות פסילתו של הקטין מלנהוג בפועל, זאת לצד פסילה הצופה פני עתיד והטלת חיוב כספי, ולא דווקא באמצעות הרשעתו בדיון.

כידוע, צעירים בני גילו של הקטין, מייחסים חשיבות רבה לקבלת רישיון ולאפשרות לנהוג בכלי רכב, ומכאן כי פסילה בפועל, כמוה כאמצעי עונשי, מוחשי, משמעותי, היכול ויעביר את המסר המבוקש. נוכח העובדה כי הצעיר נהג ברכב משא ולאור הסיכון הרב שיצר במעשהו, לא אוכל להיעתר לבקשת הסנגור, ואורה על פסילתו מלנהוג, גם אם לתקופה קצרה.

עם זאת, נוכח הודאתו המלאה, לקיחת האחריות, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, העובדה כי מדובר בתיקו הראשון והיחיד והמלצת קצינת המבחן, החלטתי שלא להרשיעו ולנקוט כלפיו בדרכי טיפול, לפי סעיף 26 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971 - ומצווה כדלקמן:

1. על הנאשם לחתום על התחייבות בסך 1000 ₪ כי יימנע במשך שנה אחת מביצוע עבירות אותן עבר.
2. על הנאשם להרים תרומה בסך של 1000 ₪ לעמותת "אור ירוק", וזאת בתוך 90 ימים מהיום. סכום זה יופקד בקופת בית המשפט והמזכירות תעבירו לעמותת "אור ירוק".
3. על פי סעיף 26(6) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971, אני אוסרת על הנאשם לקבל, או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של ארבעה חודשים על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור עבירות אותן עבר בתקופת התנאי כאמור.
4. על פי סעיף 26(6) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971, אני אוסרת על

הנאשם לקבל, או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חודשיים החל מיום 1.1.2017. הנאשם יפקיד את רישיון הנהיגה באותו המועד במזכירות בית-המשפט וזאת עד שעה 14:00.

הסברתי לנאשם את סמכותו של בימ"ש זה, לפי סעיף 30 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971, להחליף את דרך הטיפול כל עוד לא בוצע הצו במלואו, וכן את זכותו לערער על גזר דין זה בתוך 45 ימים מהיום לבית המשפט המחוזי בנצרת.

מתירה לפרסום החלטה זו ללא פרטים מזהים.

ניתן והודע היום י"ד חשוון תשע"ז, 15/11/2016 במעמד הנוכחים.

טל ויסמן בן שחר , שופטת

הוקלדעלידישרוןאוחיון